

УДК 517.1:519.6

МАТЕМАТИЧНІ ТА ПРОГРАМНІ КОМПОНЕНТИ САПР МЕХАНІЗМУ ПЕРЕМІЩЕННЯ ОСНОВНИХ НИТОК ВЕРСТАТА ТИПА PRM

Студ. С.О. Федоренко, гр. МгІТ-1-16
Науковий керівник проф. В.Ю. Щербань
Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Мета полягає в розробці математичних та програмних компонентів САПР механізму переміщення основних ниток верстата PRM[2].

Завдання полягає в оптимізації конструкції механізму переміщення основних ниток верстата PRM на основі кінематичних та кінетостатичних досліджень механізму з урахуванням реальних корисних навантажень на робочі органи при виконанні технологічних операцій[1].

Об'єкт та предмет дослідження. Об'єктом дослідження виступає технологічний процес формування тканини, а предметом дослідження виступає механізм переміщення основних ниток верстата PRM.

Методи та засоби дослідження. Теоретичною основою при вирішенні науково-технічної проблеми є праці провідних вчених в галузях текстильного виробництва, теорії механізмів та машин, математичного моделювання, математичного, програмного забезпечення САПР [1-3]. У теоретичних дослідженнях використано методи інтегрального та диференційного числення, теоретичної механіки, теорії алгоритмів[2].

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів. На основі кінематичних та кінетостатичних досліджень механізму з урахуванням реальних корисних навантажень на робочі органи при виконанні технологічних операцій, удосконалена конструкція механізму переміщення основних ниток верстата PRM.

Результати дослідження. Механізм переміщення основних ниток верстата PRM включає в себе дев'ять рухомих ланок, які з'єднані між собою та зі станиною за допомогою тринадцяти кінематичних пар.

На рисунку 1 представлена схема механізму переміщення основних ниток верстата PRM та основна форма програми. На основній формі (на рисунку 1 представлений фрагмент) представлені графічні залежності зміни координат точок механізму переміщення основних ниток верстата PRM, траєкторії точок, проекції швидкостей та прискорень на координатні вісі. Результати кінетостатичних досліджень представлені на третій формі програми. В основу кінематичних досліджень покладений метод використання замкнутих векторних багатокутників. Послідовно проектуя його на координатні вісі отримаємо співвідношення для відповідних координат точок.

Рисунок 1 – Схема механізму переміщення основних ниток верстата PRM та основна форма програми

Двічі виконуючи операцію диференціювання рівнянь проекцій для переміщення, отримаємо відповідні рівняння для швидкостей та переміщень. Основні кінематичні та кінетостатичні співвідношення для повзунної та коромислової груп мають вигляд

$$\begin{aligned} \bar{l}_{1i} + \bar{l}_{2i} + \bar{l}_{3i} + \bar{l}_{4i} &= 0, \\ x_{Ai} + l_{2i} \cos \varphi_{2i} + l_{3i} \cos \varphi_{3i} + l_{4i} \cos \varphi_{4i} &= 0, \\ y_{Ai} + l_{2i} \sin \varphi_{2i} + l_{3i} \sin \varphi_{3i} + l_{4i} \sin \varphi_{4i} &= 0, \\ v_{x_{Ai}} - l_{2i} \omega_{2i} \sin \varphi_{2i} - l_{3i} \omega_{3i} \sin \varphi_{3i} &= 0, \quad v_{x_{Ai}} + l_{2i} \omega_{2i} \cos \varphi_{2i} = 0, \\ v_{y_{Ai}} + l_{2i} \omega_{2i} \cos \varphi_{2i} + l_{3i} \omega_{3i} \cos \varphi_{3i} &= 0, \quad v_{y_{Ai}} - l_{2i} \omega_{2i} \sin \varphi_{2i} - v_{B_i} = 0, \\ \omega_{x_{Ai}} - l_{2i} \varepsilon_{2i} \sin \varphi_{2i} - l_{2i} \omega_{2i}^2 \cos \varphi_{2i} - l_{3i} \varepsilon_{3i} \sin \varphi_{3i} - l_{3i} \omega_{3i}^2 \cos \varphi_{3i} &= 0, \\ \omega_{y_{Ai}} + l_{2i} \varepsilon_{2i} \cos \varphi_{2i} - l_{2i} \omega_{2i}^2 \sin \varphi_{2i} + l_{3i} \varepsilon_{3i} \cos \varphi_{3i} - l_{3i} \omega_{3i}^2 \sin \varphi_{3i} &= 0. \end{aligned} \quad (1)$$

де $l_{1i}, l_{2i}, l_{3i}, l_{4i}$ - довжини відповідних ланок; φ_{1i} - кут між кривошипом O_1A і віссю x ; φ_{2i} - кут між шатуном A_iB_i і віссю x ; φ_{3i} - кут між коромислом BO_2 і віссю x ; φ_{4i} - кут між відрізком O_1O_{2i} і віссю x .

Для кінетостатичного аналізу роботи механізму переміщення основних ниток верстата PRM основна система рівнянь рівноваги має вигляд

$$\begin{aligned} \sum_{i=1}^n y_i = y_0 - m_1 g + \Phi_{1Y} - m_2 g + \Phi_{2Y} - m_3 g + \Phi_{3Y} + y_C = 0, \quad \sum_{i=1}^n m_0(\bar{F}_i) = -m_1 g \cdot OS_1 \cos \varphi_1 + \\ + \Phi_{2Y} \cdot h_{S_{2OY}} + \Phi_{2X} \cdot h_{S_{2OX}} - m_2 g \cdot h_{S_{2OY}} - M + \Phi_{3Y} \cdot h_{S_{3OY}} - \Phi_{3X} \cdot h_{S_{3OX}} - m_2 g \cdot h_{S_{3OY}} + \\ + y_C \cdot OC + M_{H2} - M_{H3} = 0, \\ \sum_{i=1}^n x_i = x_C - x_B + \Phi_{3X} = 0, \quad \sum_{i=1}^n y_i = y_C - m_3 g + \Phi_{3Y} + y_B = 0, \quad \sum_{i=1}^n m_B(\bar{F}_i) = -M - \\ - y_C \cdot CB \cdot \cos \varphi_3 - x_C \cdot CB \cdot \sin \varphi_3 + m_3 g \cdot BS_3 \cdot \cos \varphi_3 - \\ - \Phi_{3Y} \cdot BS_3 \cdot \cos \varphi_3 + \Phi_{3X} \cdot BS_3 \cdot \sin \varphi_3 - M_{H3} = 0. \end{aligned} \quad (2)$$

Системи рівнянь (1) та (2) представляють математичне забезпечення, яке використовувалося при розробці програмного забезпечення.

Висновки. Розроблена математична модель механізму переміщення основних ниток верстата PRM для кінематичного та кінетостатичного аналізу з урахуванням реальних корисних навантажень на робочі органи при виконанні технологічних операцій.

Розроблено програмне забезпечення для системи автоматизованого проектування механізму переміщення основних ниток верстата PRM, яка дозволяє оптимізувати конструкцію з позиції мінімізації тиску в шарнірних парах.

Ключові слова: верстат, сила, швидкість, прискорення, шарнірна пара.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Щербань В.Ю. Математичні моделі в САПР. Обрані розділи та приклади застосування/В.Ю.Щербань, С.М.Краснитський, В.Г.Резанова.-К.:КНУТД, 2010.- 220 с.
2. Щербань В.Ю. САПР обладнання легкої та текстильної промисловості /В.Ю.Щербань, Ю.Ю.Щербань, О.З.Клиско. -К.:Конус-Ю, 2007.- 275с.